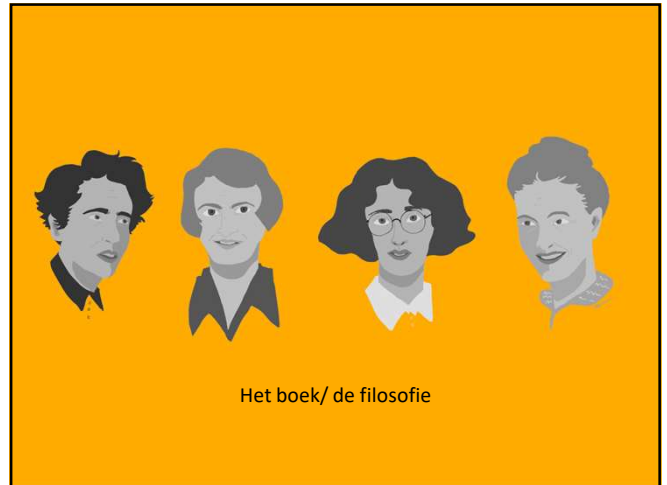

1

2

Als de wereldoorlog eenmaal verklaard is

- De gebeurtenissen en de filosofische achtergrond gaan nu in elkaar overlopen. Er is geen filosofie meer mogelijk zonder dat het reageert op of nadenkt over de werkelijke oorlogssituatie.
- Daarbij reageert alleen Rand niet in eerste instantie op de wereldoorlog, maar ziet zij een nationale revolutie voor ogen richting een totale macht van het individu. Maar dat is voor haar ook hét wapen tegen totalitarisme.

Maieutiek_vier vrouwen 2023-1

3

Oorlog en menselijke waarden

- De ontmenselijking die oorlog teweeg brengt is voor Arendt en Weil een centraal onderwerp.
- Weil zegt het maakt iedereen tot Slaaf, Arendt zegt het maakt ons tot raderen in een maakproces.
- Voor beiden is het een vorm van het kwijtraken van de menselijke waardigheid.
- Verschil: Weil beschrijft het gebrek aan inzicht in de gesitueerdheid van mensen. Arendt denkt dat we dat kunnen oplossen door het verruimde denken.
- Beiden denken nu vanuit contingentie i.p.v. maakbaarheid.

Maieutiek_vier vrouwen 2023-1

4

Angst voor wat oorlog losmaakt in mensen

- Weil voorziet dat de macht zichzelf versterkt en maakt zich zorgen dat ook de 'goede krachten' zichzelf zullen verlagen tot verlies van waarden in grenzeloos geweld.(233)
- Arendt ziet dat vluchteling zijn je van alle rechten ontdoet.(252)
- De Beauvoir stuit door de oorlog meer op het scherpe onderscheid van ik en de ander. "elk bewust zijn is uit op de dood van het andere bewustzijn"(Hegel)

Maieutiek_vier vrouwen 2023-1

5

Geweld, individu en gemeenschap

- Wat er bedacht wordt komt razendsnel binnen in het eigen leven en vice versa.
- De familie Beauvoir hoort bij de 3 miljoen Fransen die naar het westen vluchten voor de Duitsers. Dit alles is in een tijd waarin zij en Sartre hun succes hadden kunnen vieren. Simone wordt zich i.t.t. Sartre bewust van het gesitueerd zijn van vrijheid. (242) Hun familie lijdt als Jood (zussen Kosakiewicz) of als soldaat (Sartre en Bost). Hegel is haar leesvoer. Ze schrijft aan L'Invitée. (uitgegeven 1943)

Maieutiek_vier vrouwen 2023-1

6

Vluchten

Arendt en Blücher zijn beiden in kampen ondergebracht als vluchtelingen, maar als Frankrijk in '40 een wapenstilstand tekent vervalt het asielrecht en moeten voormalige Duitse burgers op verzoek worden uitgeleverd. Kamp Gurs zet de deuren 28 uur open, wie wil krijgt vrijlatingspapieren en moet het departement verlaten. Velen blijven en sterven. De vluchtelingen liepen! Frankrijk door en werden geholpen door boeren. Ze gaat naar Montauban. In Lourdes treft ze Benjamin. In Montauban vindt ze Blücher. Ook zijn bewakers hadden hen vrijgelaten. Blücher leest Kant, Arendt o.a. Simonen die ze filosofisch verwerkt en wat haar wantrouwen tegen de Franse politie terecht aanwakkerde. (bron over liefde en kwaad blz. 90) Via de Pyreneeën gaan ze naar Lissabon en dan naar de VS. (1941)

Maieutiek_vier vrouwen 2023-1

7

7

Vlucht en strijd

- Juist Weil die tot en met het verdrag van München pacifist is ziet in dat Hitler zich aan geen afspraak gaat houden en wil zelf strijd leveren. Ze deelt op hoog niveau haar ideeën (parachutisten!) (Waarheid als roeping, blz. 119) en ze wil haar familie veilig bij haar broer. Die is in de VS na vrijlating door Russen die hem verdenken van spionage (231).
- Weil is bang voor genadeloosheid juist door het losbreken uit alle (morele) kaders, wat in vredestijd nog een ideaal leek (Heidegger)
- Ze wil gedropt worden als parachutist, maar krijgt een bureaubaan. Dat knakt haar zeggen sommigen biografen.

Maieutiek_vier vrouwen 2023-1

8

8

De rol van de VS in de strijd

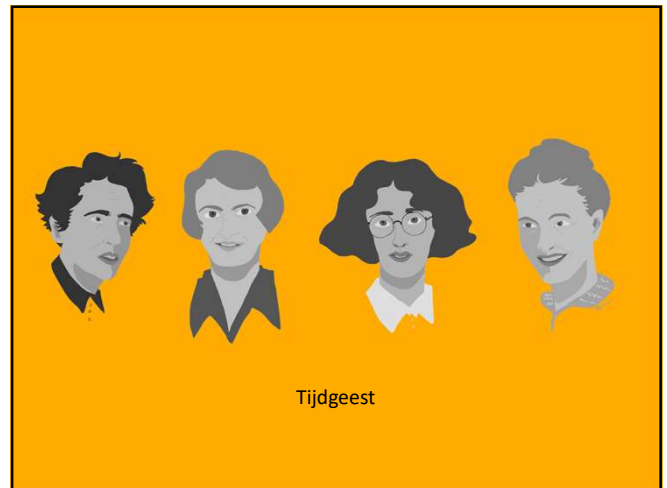

- Rand was politiek bezig om haar kandidaat verkozen te krijgen. Dat was Wendell Willkie een selfmade miljonair. Maar Roosevelt krijgt een derde termijn.
- Rand gaat weer schrijven en ziet i.p.v. de strijd tegen Hitler vooral de interne strijd tegen 'het principe Toohy' (in *Fountainhead*) als haar taak.
- Ze gaat een groep oprichten van libertairen. Dat collectief lukt haar pas in 1950 met The Collective. Ze begonnen als the Class of '43 (verschijnjaar van *the Fountainhead*) met Nathaniel Brandon en Greenspan.

Maieutiek_vier vrouwen 2023-1

9

9

Tijdgeest

10

De bureaucratie in oorlogstijd

- Regels over vluchtelingen die levensgevaarlijk haaks staan op de almacht en willekeur van de machthebbers van het totalitarisme.
- Blz. 254 onderaan Weil heeft drie visa voor schepen die er niet zijn.
- Arendt wordt geïnterneerd, zoals alle buitenlandse (meestal Joodse) vluchtelingen en vlucht in 1940.
- Marseille is waar veel vluchtelingen elkaar weer tegenkomen, maar ook onderweg is de willekeur zo groot dat sommigen de moed opgeven (Zie 250 en Benjamin op blz. 257)

Maieutiek_vier vrouwen 2023-1

11

11

Er ontstaat leegte om de Joden heen en toeval bepaalt hun lot

- Arendt beschrijft later dat er een leegte om hen heen ontstond en dat die van twee kanten kwam; mensen hielden afstand want een Jood kennen maakte je al verdacht, maar Joden zelf wilden ook geen gevaar opleveren voor mensen die anders (nog) niet gezocht werden. Internationaal wordt druk uitgeoefend om mensen uit te leveren of niet op te nemen als vluchteling. Frankrijk moet na 22 juni (wapenstilstand) op verzoek mensen uitleveren aan Duitsland en mag geen asiel meer bieden. Opvallend genoeg kunnen Joden wel vluchten naar het Spanje van Franco. En zo'n 200.000 Joden doen dat. Er is in 1941 wel een uitleverlijst opgesteld gevonden door een journalist in 2010 Jacobo Israel Garzón, maar die lijst werd nooit gebruikt door Himmler (Verklaring; ze mochten elkaar niet)

Maieutiek_vier vrouwen 2023-1

12

12

Het lot van mensen hangt af van individuele acties

- Waar oorlog en strijd en onderhandelingen gaan over abstracte principes en afwegingen van goed kwaad en kwadere consequenties (wel of niet je als land in de oorlog begeven) hangt, gezien de verhalen van overlevenden, het lot van velen af van toeval en individuele keuzes.

De leider van het interneringskamp die 48 uur de poorten opent als Hitler Frankrijk bezet. Het wel of niet officieel gehuwd zijn zoals Arendt en Blücher. Het dienstplichtig zijn van Levinas.

Het openstellen van huizen op grenzen die vluchtelingen door Europa loodsen naar de laatste haven die nog open is in Marseille. Het hebben van geld voor een vliegtuig of het hebben van een financiële garantstelling in de VS.

Maleutiek_vier vrouwen 2023-1

13